

Oskarshamns
kommun

BIBLIOTEKSPLAN

Oskarshamns bibliotek

2021-2025

Biblioteksplan för Oskarshamns bibliotek 2021-2025 är ett strategiskt dokument för Oskarshamns kommuns folk- och skolbiblioteksverksamhet. Uppföljning av biblioteksplanen sker 2024 i Bildningsnämnden.

Folkbibliotek och skolbibliotek

- två ansvarsområden

Vi vänder oss till dig och prioriterar barn och unga, personer med funktionsvariation, nationella minoriteter och personer med andra modersmål än svenska.

Folkbiblioteken fokuserar på att stimulera läslust, bildning och demokratiska samtal. Vi tar ställning för demokratin, yttrandefrihet och fri åsiktsbildning.

I folkbibliotekens roll ingår att samverka med förskolor och skolor. Folkbiblioteket är förskolans primära bibliotek med stöd av Kulturbussen. Skolbiblioteken är skolans primära bibliotek och fokuserar på att stimulera läslusten, språkutvecklingen och lärandet för en god måloppfyllelse i samverkan med lärarna. Skolbibliotekariernas kunskaper och engagemang tas tillvara i undervisningen.

Vi öppnar upp världen med hjälp av litteratur och digitala verktyg. Vi hjälper dig att hitta det du söker eller inte ens visste om att det fanns. Språk och berättelser ger oss möjligheter och perspektiv. Att väcka lust och erbjuda verktyg för alla att använda språket för att vidga sina vyer, göra goda val och påverka samhället är bibliotekens främsta uppgift. Bibliotekens medarbetare bär och tolkar uppgiften.

Biblioteken är användarnas och utvecklas av användarna. Genom att ha koll på omvärlden och vad du tycker så utvecklar och följer vi kontinuerligt upp våra verksamheter genom det systematiska kvalitetsarbetet.

Bildningsnämndens fyra löften

Vi lovar att ta tillvara allas lust att lära och utvecklas.

Oskarshamns kommuns biblioteksverksamhet inspirerar dig till att börja och till att fortsätta utvecklas och lära. Vi öppnar för din nyfikenhet och din lust att söka vidare. Vårt utbud av litteratur, medier, tjänster, aktiviteter och våra medarbetares kompetenser finns till för dig och allt präglas av allsidighet och kvalitet. Vi har ett prövande och bejakande arbetssätt och är relevanta i den tid och omvärld som du befinner dig i.

Oskarshamns kommuns biblioteksverksamhet finns till för alla. Och, kan du av olika skäl inte komma till något av våra bibliotek så kommer Kulturbussen till dig, fullastad med litteratur och upplevelser. Kulturbussen hittar du bland annat på förskolor, i köpcentra, på stranden, på olika arrangemang och på landsbygden.

Vi lovar dig ett likvärdigt bemötande och delaktighet utifrån dina förutsättningar av professionella och engagerade medarbetare.

Oskarshamns kommuns biblioteksverksamhet finns till för alla och vi möter dig alltid med engagemang och kompetens. Vi har inte alla svar men gör allt vi kan för att vägleda dig rätt. Verksamheten utformar vi utifrån dina behov och vår samtid, och vi eftersträvar att nå ut till nya målgrupper. Oskarshamns kommuns biblioteksverksamhet finns tillgänglig i hela Oskarshamns kommun.

Vi lovar att information är tydlig och lättillgänglig.

Oskarshamns kommuns biblioteksverksamhet erbjuder dig litteratur och medier som är tillgängliga utifrån dina behov och förutsättningar. Detsamma gäller information om bibliotekens verksamhet, sitt utbud och sina tjänster. Vi visar dig också var informationen finns att hämta och på vilket sätt du kan hämta den.

Vi lovar trygga mötesplatser för upplevelser, lärande och en meningsfull fritid.

Oskarshamns kommuns biblioteksverksamhet erbjuder dig mötesplatser där många intressen samsas. Platser med svar på både enkla och svåra frågor. Här kan du läsa om musik, men också höra den. Här kan du läsa om konst, och även se den. Oskarshamns kommuns bibliotek är platser som kan överraska och som inte ställer krav på någon motprestation.

På Oskarshamns kommuns bibliotek kan du studera, stänga om dig själv, låta dig inspireras, stimuleras att resa omkring i världen. På biblioteken kan vi samlas i grupper och diskutera eller lyssna på föredrag. Här finns lustfyllda och spännande mötesplatser där omvärlden kommer till dig, om du vill ha den nära. Eller, där din fantasi kan flyga fritt genom andra världar. Kulturbussen är en värdefull resurs för att allas rätt till kulturupplevelser ska kunna tillgodoses. Ingen ska vara utan möjligheter till utvecklande upplevelser eller till information om vad som händer i världen. Oskarshamns kommuns bibliotek med sina filialer och Kulturbuss är moderna platser, avsedda för alla och för alla tider. Platser där du aldrig ska känna dig ensam. Platser för ett gott liv.

Bibliotekslagen

1 § I denna lag finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet och utgörs av:

1. folkbibliotek,
2. skolbibliotek,
3. regional biblioteksverksamhet,
4. högskolebibliotek,
5. lånecentraler, och
6. övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet.

Ändamål

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Ansvarsfördelning

3 § Bibliotekshuvudmän är kommunerna, regionerna, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.

1. För folkbibliotek ansvarar kommunerna.
2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, regioner, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800).
3. För regional biblioteksverksamhet ansvarar regionerna och de kommuner som inte ingår i en region.
4. För högskolebibliotek vid universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434) ansvarar staten.
5. För lånecentraler ansvarar staten.
6. För övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet ansvarar den som enligt särskilda bestämmelser är huvudman för verksamheten.

Om ett kommunalt eller statligt bibliotek drivs av någon annan än huvudmannen ansvarar huvudmannen för att den som driver biblioteket följer bestämmelserna i denna lag

Prioriterade grupper

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Folkbibliotek

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.

Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

9 § På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

Första stycket hindrar inte att folkbiblioteken tar ut

1. ersättning för kostnader för porto, fotokopiering och andra liknande tjänster, och
2. avgift för de fall låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat.

Skolbibliotek

10 § Enligt 2 kap. 36 § skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Regional biblioteksverksamhet

11 § Varje region och de kommuner som inte ingår i en region ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.

Högskolebibliotek

12 § Det ska finnas tillgång till högskolebibliotek vid alla universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434). Dessa bibliotek ska svara för biblioteksverksamhet inom de områden som anknuter till utbildning och forskning vid universitetet eller högskolan.

Lånecentraler

13 § För en kompletterande informations- och medieförsörjning ska det finnas en eller flera lånecentraler.

Samverkan

14 § I syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka.

15 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska avgiftsfritt ställa litteratur ur de egna samlingarna till varandras förfogande.

Skyldigheten att avgiftsfritt ställa litteratur till förfogande gäller inte för folk- eller skolbibliotek.

16 § Bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknäpning till kommunens område eller dess medlemmar hindrar inte att folk- eller skolbibliotek avgiftsfritt ställer litteratur till förfogande för ett bibliotek i det allmänna biblioteksväsendet som är beläget utanför kommungränsen.

Lag (2017:768).

Biblioteksplaner

17 § Kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Uppföljning

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet.

Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.